

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır ili, hem depremden ciddi şekilde etkilenen bir bölge olarak hem de tarımsal üretim açısından Türkiye'nin önemli merkezlerinden biri olarak öncelikli destek ihtiyacına sahiptir. Ancak, Yenişehir Ziraat Odası Başkanı Süleyman İskenderoğlu'nun açıklamalarına göre, Diyarbakır'daki çiftçilere Kasım ve Aralık aylarında yapılması gereken hububat prim destek ödemeleri gerçekleştirilmemiştir. Bu durum, zorlu ekonomik şartlar altında tarımsal üretimini sürdürmeye çalışan çiftçiler için ciddi bir mağduriyet yaratmıştır.

2023 yılında, Kahramanmaraş merkezli depremlerle birlikte Diyarbakır da büyük bir yıkımla karşı karşıya kalmış, deprem sonrası ekonomik toparlanma çabalarında tarım sektörü hayati bir önem taşımıştır. Ancak, çiftçilerimizin yaşadığı bu zor dönemde destek ödemelerinin aksaması hem üretim maliyetlerini artırmakta hem de bölge ekonomisini tehdit etmektedir. Tarımsal desteklerin zamanında ödenmemesi, çiftçilerin gübre ve tohum gibi temel tarımsal girdilere erişimini kısıtlamakta, bu da üretimde ciddi bir düşüşe yol açabilecektir.

İlgili desteklerin deprem bölgelerindeki diğer illere ödendiği, ancak Diyarbakır'a ödenmediği ifade edilmektedir. Bu durum, Diyarbakır'daki çiftçilerde "Diyarbakır sahipsiz mi?" sorusunu gündeme getirmiş ve bölge halkında büyük bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Aynı zamanda, Diyarbakır'da çiftçilerin bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarını ödeyememesi, daha derin bir kısır döngüyü tetiklemektedir.

Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve gıda arzı güvenliği açısından Diyarbakır gibi stratejik bölgelerde tarımsal desteklerin zamanında ve eksiksiz bir şekilde ödenmesi hayati önem taşımaktadır.

Bu bağlamda:

1. Diyarbakır'daki çiftçilere Kasım ve Aralık aylarında yapılması gereken hububat prim destek ödemelerinin gecikme gerekçeleri nelerdir? Ödemelerin yapılmaması bürokratik, teknik ya da bütçesel bir sorundan mı kaynaklanmaktadır?

2. 2023 yılında destek alması gereken diğer illere yapılan prim ödemelerinin Diyarbakır'a yapılmamasının sebebi nedir? Bu konuda sorumluluğu bulunan yetkililer hakkında herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
3. Diyarbakırlı çiftçiler deprem, pandemi ve kuraklık gibi zorluklarla mücadele ederken neden destek alamamaktadır?
4. Diyarbakır'da hububat prim desteği bekleyen çiftçilerin sayısı nedir? Bu çiftçilere ödenmesi gereken toplam destek miktarı ne kadardır? Ödenmeyen destekler nedeniyle ortaya çıkan mağduriyetlerin boyutları hakkında bir çalışma yapılmış mıdır?
5. Diyarbakır çiftçisinin prim desteği ödemelerinin yapılacağı net bir tarih belirlenmiş midir? Bu ödemelerin hızlandırılması için Bakanlık ne tür adımlar atmaktadır?
6. Diyarbakır gibi depremden etkilenen illerin tarımsal destek ödemelerinin öncelikli olarak yapılması yönünde bir politika geliştirilmiş midir? Bu kapsamda Diyarbakır özelinde herhangi bir planlama veya çalışma yapılmakta mıdır?
7. Destek ödemelerinin gecikmesi nedeniyle çiftçilerin uğradığı maddi zararların telafi edilmesi için Bakanlık tarafından bir fon ya da tazminat mekanizması oluşturulması düşünülmekte midir? Çiftçilerin kredi borçlarının yapılandırılması veya faizsiz ertelenmesi gibi önlemler planlanmakta mıdır?
8. Diyarbakır'daki çiftçilerin tarımsal üretim maliyetlerini düşürmek ve üretim faaliyetlerini desteklemek amacıyla Bakanlık tarafından gübre, tohum ve diğer girdilerde özel bir sübvansiyon veya teşvik programı hazırlanması gündemde midir?